

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΧ-2303	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ψυχοφαρμακολογία του Εθισμού και των Εξαρτησιογόνων Ουσιών		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις του διδάσκοντα	3	4	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιστημονικής Περιοχής (επιλεγόμενο)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Βιολογικές βάσεις της συμπεριφοράς I		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=310		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες κατάλληλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε έναν κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Στο παρόν μάθημα οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα ασχοληθούν με το νευροβιολογικό υπόστρωμα του εθισμού και την ψυχοφαρμακολογία των εξαρτησιογόνων ουσιών. Το μάθημα έχει ως αφετηρία βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις του πεδίου της βιοψυχολογίας οι οποίες διδάχτηκαν στα πλαίσια μαθημάτων υποβάθρου (Βιολογικές Βάσεις της Συμπεριφοράς). Εστιάζει και εμβαθύνει σε εκείνα τα πεδία μελέτης της βιοψυχολογίας και τη ψυχοφαρμακολογίας που αφορούν τον εθισμό σε ουσίες. Σκοπός του μαθήματος είναι να αναδείξει ότι μια πολύπλοκη συμπεριφορά, όπως ο εθισμός, πρέπει να έχει πολλαπλά επίπεδα ερμηνείας. Εντούτοις, κύριος στόχος του μαθήματος είναι η ερμηνεία της συγκεκριμένης συμπεριφοράς με βάση τη λειτουργία του εγκεφάλου. Θα παρουσιαστούν οι κυριότερες νευροβιολογικές και βιοψυχολογικές θεωρίες με τις οποίες ερμηνεύεται σήμερα η

συμπεριφορά κατάχρησης ουσιών και η πρόκληση εξάρτησης, ενώ θα συζητηθούν οι υποκείμενοι νευροβιολογικοί και συμπεριφορικοί μηχανισμοί που θεωρείται ότι οδηγούν στον εθισμό και στις συχνές υποτροπές που εμφανίζουν οι χρήστες (ακόμα και μετά από μακρά περίοδο αποχής από την χρήση). Μεγάλο μέρος του μαθήματος θα αφιερωθεί στην παρουσίαση των φαρμακολογικών ιδιοτήτων και δράσεων των πιο σημαντικών εθιστικών ουσιών και των επιπτώσεων που έχει η χρήση τους, βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, στην σωματική και ψυχική υγεία. Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής θα πρέπει να έχει εκτιμήσει με ποιο τρόπο η Βιοψυχολογία προσεγγίζει τον εθισμό και να έχει κατανοήσει ότι ο εθισμός είναι μια χρόνια υποτροπιάζουσα νόσος του εγκεφάλου. Επιπλέον, ο φοιτητής θα πρέπει να.

Κατά τη διάρκεια των παραδόσεων οι φοιτητές/τριες αναμένεται:

- Να εξοικειωθούν με τη βασική και τη σύγχρονη βιβλιογραφία που αφορά τη βιολογική βάση του εθισμού.
- Να κατανοήσουν ότι ο εθισμός έχει χαρακτηριστικά χρόνιας υποτροπιάζουσας νόσου του εγκεφάλου.
- Να γνωρίζουν τις δράσεις των κυριότερων εθιστικών ουσιών στο νευρωνικό επίπεδο και το επίπεδο της συμπεριφοράς και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της καθεμιάς.
- Να προβληματιστούν γύρω από τις ηθικές προεκτάσεις και τις πρακτικές εφαρμογές της έρευνας στο πεδίο του μαθήματος.
- Να αποκτήσουν γνώσεις σχετικά με την εφαρμογή της θεωρητικής γνώσης στο πεδίο του μαθήματος.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής, και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα και ευαισθησία σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το περιεχόμενο του μαθήματος συνδέεται με τους 5 βασικούς άξονες του προγράμματος σπουδών:

Επιστημονικές βάσεις [1], Επιστημονική έρευνα και Κριτική Σκέψη [2], Ηθική και κοινωνική ευθύνη [3], Ικανότητα Επικοινωνίας [4], Βασική προετοιμασία για αποφάσεις καριέρας και

επαγγελματικής αποκατάστασης [5].

Εβδομάδα 1^η: Παρουσίαση οργανογράμματος μαθήματος. Εισαγωγικά στοιχεία. Πλαίσιο μαθήματος. Βασικές έννοιες και ορισμοί. Επιδημιολογικά δεδομένα. [1, 2, 3, 4, 5]

Εβδομάδα 2^η: Κατηγοριοποίηση/ταξινόμηση εθιστικών ουσιών και βασικά χαρακτηριστικά τους. [1, 2, 3, 4]

Εβδομάδα 3^η: Μηχανισμοί δράσης φαρμάκων. Παράγοντες που επηρεάζουν τη δράση ψυχοτρόπων φαρμάκων. Επιδράσεις χρόνιας χορήγησης ουσιών (αντοχή, ευαισθητοποίηση, σύνδρομο στέρησης). [1, 2, 3, 4]

Εβδομάδα 4^η: Ζωικά πρότυπα μελέτης του εθισμού. Ο ρόλος του μεσομεταιχμιακού/μεσοφολοικού ντοπαμινεργικού συστήματος στον εθισμό. [1, 2, 3, 4]

Εβδομάδα 5^η: Προδιαθεσιμότητα, γενετικοί παράγοντες, κληρονομικότητα. [1, 2, 3, 4]

Εβδομάδα 6^η: Βιοψυχολογικές θεωρίες ερμηνείας του εθισμού. [1, 2, 3, 4]

Εβδομάδα 7^η: Νευροπροσαρμοστικές αλλαγές από τη χρόνια λήψη εθιστικών ουσιών. [1, 2, 3, 4]

Εβδομάδα 8^η: Εθιστικές ουσίες και ο αναπτυσσόμενος εγκέφαλος του εφήβου. Νευροβιολογία της υποτροπής. Θεραπευτικές προσεγγίσεις. [1, 2, 3, 4]

Εβδομάδα 9^η: Οπιούχα - Οπιοειδή. [1, 2, 3, 4]

Εβδομάδα 10^η: Ψυχοδιεγερτικά. [1, 2, 3, 4]

Εβδομάδα 11^η: Ψυχεδελικά (Ψευδαισθησιογόνα). [1, 2, 3, 4]

Εβδομάδα 12^η: Κανναβινοειδή. Νικοτίνη-Κάπνισμα. [1, 2, 3, 4]

Εβδομάδα 13^η: Αλκοόλ. [1, 2, 3, 4]

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο															
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση Τ.Π.Ε στη διδασκαλία. Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-learn (moodle)															
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i>	<table border="1"><thead><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (ώρες)</th><th>ECTS</th></tr></thead><tbody><tr><td>Συναντήσεις μαθήματος</td><td>39</td><td>1,56</td></tr><tr><td>Αυτοτελής μελέτη για τελική εξέταση</td><td>60</td><td>2,4</td></tr><tr><td>Συμμετοχή στην τελική γραπτή εξέταση</td><td>2</td><td>0,08</td></tr><tr><td>Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</td><td>101</td><td>4,04</td></tr></tbody></table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (ώρες)	ECTS	Συναντήσεις μαθήματος	39	1,56	Αυτοτελής μελέτη για τελική εξέταση	60	2,4	Συμμετοχή στην τελική γραπτή εξέταση	2	0,08	Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	101	4,04
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (ώρες)	ECTS														
Συναντήσεις μαθήματος	39	1,56														
Αυτοτελής μελέτη για τελική εξέταση	60	2,4														
Συμμετοχή στην τελική γραπτή εξέταση	2	0,08														
Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	101	4,04														

<p style="text-align: center;">ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γραπτές τελικές εξετάσεις (100%) που μπορεί να περιλαμβάνουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Ερωτήσεις ανάπτυξης -Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής ή/και τύπου σωστό-λάθος <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης παρουσιάζονται κατά την πρώτη παράδοση που γίνεται στο χώρο του αμφιθεάτρου και είναι αναρτημένα στην ηλεκτρονική σελίδα του μαθήματος.</p>
---	---

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Advocat, C. D., Comaty, J. E., & Julien, R. M. (2020). <i>Julien's Ψυχοφαρμακολογία: Ένας πλήρης οδηγός για τις δράσεις, τις χρήσεις και τις ανεπιθύμητες ενέργειες των ψυχοτρόπων φαρμάκων</i>. Broken Hill Publishers Ltd. 2. Μαρσέλος, Μ. (1997). <i>Εξαρτησιογόνες ουσίες</i>. Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός. <p>-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:</p> <ul style="list-style-type: none"> Addiction Biology Addiction Neuroscience Biological Psychiatry Drug and Alcohol Dependence
